

SCENARIUSZ SPOTKANIA Z RODZICAMI PROWADZONEGO W FORMIE WARSZTATÓW NA TEMAT:

„Kim jest uczeń zdolny, jak pomóc mu się rozwijać?”

Scenariusz, który trzymają Państwo w ręku jest propozycją przeprowadzenia zajęć dla rodziców na zebraniach z rodzicami, który ma na celu pomoc Państwu w realizacji tematu. Zalecamy zapoznanie się z nim, przemyślenie i ewentualne dostosowanie do indywidualnych potrzeb klasy. Do Państwa dyspozycji również możemy oddać prezentację w Power Point przeprowadzoną na szkoleniowej radzie pedagogicznej nt. dziecka zdolnego przez panią Danutę Daszkiewicz.

Cele warsztatów:

1. zapoznanie rodziców z cechami charakteryzującymi uczniów zdolnych,
2. zapoznanie z rodzajami talentów i inteligencji kierunkowych,
3. uświadomienie rodzicom, że dziecko zdolne, aby się rozwijać potrzebuje opieki i wsparcia,
4. zwrócenie uwagi rodziców na metody, które mogą pomóc dzieciom rozwijać ich zdolności.

Metody pracy: burza mózgów, dyskusja, pogadanka

Formy pracy: praca w grupach i zbiorowa

Środki dydaktyczne: slajdy, arkusze papieru, flamastry

Przebieg warsztatów:

I CZĘŚĆ

1. Podział rodziców na grupy.
2. Zapoznanie z tematem i wprowadzenie w problematykę warsztatów.

II CZĘŚĆ

Praca w grupach kierowana przez nauczyciela wychowawcę:

1. **Kim jest uczeń zdolny? Definicja pojęcia „uczeń zdolny”. Czym się charakteryzuje uczeń zdolny, jak go rozpoznać?**

- Rodzice zapisują na arkuszach jakiego ucznia nazywamy uczniem zdolnym i czym się on charakteryzuje.
- Zaprezentowanie zgromadzonych informacji przez rodziców oraz podsumowanie tematu przez nauczyciela prowadzącego, przedstawienie definicji ucznia zdolnego i cech charakteryzujących uczniów zdolnych

Definicja pojęcia „uczeń zdolny”

Zgodnie z przyjętą definicją uczniami zdolnymi są dzieci, które oprócz widocznych i wysokich zdolności ogólnych odznaczają się równocześnie wybitnymi uzdolnieniami specjalnymi, a także znaczącymi osiągnięciami w nauce szkolnej. Są to również osoby obdarzone ponadprzeciętnymi dyspozycjami twórczymi. Dzieci takie spotyka się w rzeczywistości szkolnej równie często, jak uczniów z różnymi trudnościami.

Cechy charakteryzujące uczniów zdolnych:

- *ponadprzeciętna inteligencja,*
- *szybkie zapamiętywanie, prawidłowe kojarzenie i rozumowanie,*
- *ciekawość świata i ludzi,*
- *dar bystrej obserwacji otoczenia,*
- *dociekliwość, zadawanie dużej ilości pytań,*
- *szeroki wachlarz zainteresowań, dużo wiadomości pozaszkolnych, niekiedy ukierunkowane*

- uzdolnienia i pasje,
- poczucie humoru,
- wykonywanie zadań umysłowych z przyjemnością, umiejętność skupiania uwagi przez dłuższy czas na tym, co je interesuje,
- bogata wyobraźnia, ciekawe, oryginalne pomysły,
- potrzeba wyrażania swoich wrażeń, myśli i emocji w różnej formie, np. w muzyce, tańcu, plastyce w słowie, lub w piśmie,
- niezależna postawa, obrona swoich poglądów i pomysłów,
- trudności w przystosowaniu się do grupy (chęć ciągłego imponowania, dominowania, postawa rywalizacyjna),
- zarozumiałość, okazywanie lekceważenia rówieśnikom i nauczycielom,
- egocentryzm, koncentracja na sobie, „zameczanie nauczyciela”,
- trudności w przechodzeniu od wiadomości do umiejętności,
- demonstrowanie wiedzy encyklopedycznej,
- chwiejność emocjonalna,
- nieśmiałość,
- nadpobudliwość psychoruchowa,
- zachowania agresywne lub lękowe.

Praca w grupach ukierunkowana przez nauczyciela wychowawcę **Rodzaje talentów i inteligencji kierunkowych.**

Nauczyciel wychowawca dokonuje krótkiego w prowadzenia do kolejnego zadania dla rodziców: Są dzieci zdolne, wybitnie zdolne i utalentowane w jednej dziedzinie. Dziecko wybitnie zdolne ma ogólne predyspozycje do osiągania ponadprzeciętnych wyników w różnych dziedzinach. Natomiast jest duża grupa, która wyróżnia się inteligencją i talentami w określonej dziedzinie.

Wychowawca prosi rodziców o wypisanie przedmiotu, działań, postępowania, w którym zauważył u swojego dziecka specjalne zdolności.

Rodzice zapisują, jakie rodzaje inteligencji, talenty zauważyli u swoich dzieci (sformułowania rodziców mogą być bardziej skoncentrowane na poszczególnych przedmiotach), np.:

- ✓ inteligencja logiczno-matematyczna,
- ✓ inteligencja przyrodnicza,
- ✓ inteligencja językowa,
- ✓ inteligencja wizualno-przestrzenna,
- ✓ inteligencja muzyczna,
- ✓ inteligencja kinestetyczna,
- ✓ inteligencja interpersonalna,
- ✓ inteligencja duchowa

Nauczyciel podsumowuje rodzaje inteligencji wymienione przez rodziców opierając się na powyższych określeniach i dokonuje krótkiego podsumowania:

Dzieci takie spotyka się w rzeczywistości szkolnej równie często, jak uczniów z różnymi trudnościami. Ale czy poświęca im się równie wiele uwagi? Jak przebiega opieka nad dzieckiem zdolnym w domu i szkole? Czy dorośli dbają o właściwy rozwój uzdolnień swoich podopiecznych? I jak postępować, aby nie przeoczyć ani jednego talentu w szkolnej codzienności? Na to mamy dziś zwrócić szczególną uwagę.

3. Nauczyciel czyta rodzicom bajkę duńską jako metaforę realności, aby skłonić rodziców do refleksji (załącznik do scenariusza).

- Rodzice zapisują na kartkach papieru wnioski nasuwające się po wysłuchaniu tekstu, a

następnie odczytują je.

Podsumowanie nauczyciela: *Dziecko utalentowane w jednej dziedzinie czasem zupełnie sobie nie radzi w innej. Pięciolatek, który płynnie czyta, ma niekiedy kłopoty z rysowaniem, zapinaniem guzików czy jazdą na dwukołowym rowerze. To całkiem normalne. Nikt nie jest przecież doskonały i trudno być najlepszym we wszystkim. Warto tę prawdę dziecku uświadomić, ale też stwarzać mu okazje do rozwijania słabszych stron.*

4. Mieć wybitnie zdolne dziecko to wielka radość, ale i wyzwanie. Jak pomóc mu się rozwijać? - podsumowanie nauczyciela

Utalentowane dzieci i młodzież to skarb, który trzeba umieć cenić i chronić. Dlatego coraz więcej pedagogów i nauczycieli dużą wagę w swojej pracy dydaktycznej i wychowawczej poświęca dzieciom szczególnie uzdolnionym.

Najważniejszym etapem życia dziecka, w którym można wpływać na wszechstronny rozwój dziecka jest okres od urodzenia do 10 roku życia.

Problematyką dziecka zdolnego zainteresowano się dużo później niż dzieckiem z trudnościami dydaktycznymi czy wychowawczymi. Dopiero badania psychologiczne i socjologiczne ujawniły, że zanedbane dzieci zdolne częściej opuszczają szkołę, popadają, w konflikty z prawem, sięgają, po alkohol i narkotyki. Opieka dorosłych i oparcie jest szansą, dla dziecka, aby potrafiło z chęcią podejmować wysiłek poznawania czegoś nowego. Pokonywanie trudności, odkrywanie nowych umiejętności, sprawia dzieciom zdolnym wielką radość. Mimo predyspozycji niektóre zdolności nie ujawniają się, nie rozwijają, jeżeli dziecko nie ma odpowiedniej pomocy, zachęty, możliwości ćwiczenia i sprawdzania się. Uzdolnione dzieci potrzebują wzorców do naśladowania, wsparcia ze strony rodziców i nauczycieli, aby zrozumieć i docenić swój talent.

Nieprawdziwy jest dość powszechnie funkcjonujący pogląd, że dziecko zdolne poradzi sobie samo. Wbrew temu przekonaniu dzieci zdolne wymagają szczególnej opieki i kontroli, która uzasadnia ich indywidualność oraz niezwykła złożoność problemów szkolnych, społecznych i emocjonalnych.

Często pojawia się problem zaniżonych osiągnięć uczniów zdolnych w stosunku do ich możliwości. Wyróżniono pięć przyczyn niechęci do nauki szkolnej uczniów uzdolnionych:

1. Warunki opieki nad dzieckiem i nauką dziecka (matka zapracowana bądź nie przywiązująca wagi do organizowania czasu dziecka, wyrobienia nawyków uczenia się, inspirowania zainteresowań szkołą).
2. Sposoby wychowania i atmosfera domowa (wychowanie niekonsekwentne, nadmiernie pobłażliwe lub rygorystyczne, brak akceptacji przez rodziców, postawy nadmiernie krytyczne).
3. Postępowanie nauczycieli (nadmierny rygoryzm, krytycyzm, ośmieszanie, upokarzanie dziecka, nieopanowanie połączone z brakiem wiedzy psychologicznej powoduje, że nauczyciel ignoruje starania ucznia, nie uwzględnia jego cech indywidualnych).
4. Sytuacja społeczna w grupie rówieśniczej (konfliktowe stosunki z kolegami wynikające z niekorzystnych cech osobowości dziecka zdolnego: jego egocentryzmu, chęci przewodzenia, agresywności, tendencji do izolacji).
5. W klasach wyższych przejawianie cech nie sprzyjających akceptacji ucznia (negatywny stosunek do nauki i szkoły, lekceważenie nauczycieli, nieobowiązkowość).

5. Kto pełni główną rolę w rozwoju zdolności uczniów ? - prezentuje wychowawca

- rodzice ucznia zdolnego
- nauczyciele
- środowisko rówieśnicze

Rodzice piszą na kartkach papieru, w jaki sposób mogą wspierać rozwój i zdolności swoich pociech, a

następnie przedstawiają swoje propozycje.

Wychowawca podsumowuje wypowiedzi rodziców dotyczące sposobu wspierania rozwoju i zdolności dzieci:

- położenie nacisku na naukę i wykształcenie, które są drogą do osiągnięcia sukcesu,
- posyłanie ich na dodatkowe zajęcia,
- ambicje rodziców związane z ich zdolnym dzieckiem powinny być adekwatne do zainteresowań i możliwości dziecka,
- rodzice powinni zachęcać dziecko do kontaktów z rówieśnikami, kolegami, a nie tylko organizować korepetycje i zachęcać do udziału we wszystkich konkursach, bo w ten sposób dziecko uczy się żyć w społeczeństwie,
- nie należy izolować dziecka zdolnego od "głupszych" (w mniemaniu rodziców) kolegów, gdyż ma to swoje negatywne następstwa w postaci zaburzeń w kontaktach interpersonalnych oraz w funkcjonowaniu społecznym, emocjonalnym.

Wychowawca prezentuje wpływ środowiska rodzinnego na rozwój dziecka zdolnego.

Środowisko rodzinne może sprzyjać rozwojowi lub go hamować.

Przykładem może być zdolna uczennica, którą rodzice z racji jej zdolności zachęcali do nauki, ale nie angażowali do żadnych prac związanych z prowadzeniem domu, wyręczali w załatwianiu nawet najprostszych spraw. Dodatkowo ograniczali jej kontakty z rówieśnikami. W efekcie takiego postępowania osoba ta osiąga sukcesy intelektualne, ale w życiu codziennym jest bezradna i ma trudności w nawiązywaniu głębszych znajomości. W ten oto sposób rodzice, troszcząc się wyłącznie o rozwój intelektualny zdolnego dziecka, zaniedbali inne obszary jego funkcjonowania.

Powyższy przykład obrazuje, jakie znaczenie w rozwoju dziecka, choćby nie wiadomo jak zdolnego, mają rodzice. Ich wpływ może być podtrzymujący, wspomagający, ale też są z nim związane pewne zagrożenia i ograniczenia dla prawidłowego rozwoju dzieci zdolnych.

Gdzie można zgłosić się po pomoc i poradę w sprawie dziecka zdolnego?

POWIATOWE PORADNIE PSYCHOLOGICZNO- PEDAGOGICZNE (najbliższa w Chojnicach tel. 052 397 49 13)

KRAJOWY FUNDUSZ NA RZECZ DZIECI

ul. Chocimska 14, 00-791 Warszawa, tel. (0..22) 848-24-68, 848-23-98

CENTRUM INFORMACYJNO- KONSULTACYJNE DS. DZIECI ZDOLNYCH

ul. Raszyńska 8/10, 02- 026 Warszawa, tel. (0..22) 822-71-68